

Seat No. : _____

XQ-113

B.A. (Sem. - II)

April-2013

Geography : Core : 111

(Physical Climatology and Oceanography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (अ) वातावरणनी स्तररचना आकृति सडित समजावो. 7
अथवा
आभोडवा पर असर करतां परिभणो यर्यो.
- (ब) वरसादना स्वरूपो विशे माडिती आपो. 7
अथवा
आभोडवाना तत्वोनी विगते माडिती आपो.
2. (अ) समुद्रतणना त्पुषु विशे नोध लणो. 7
अथवा
समुद्रतणनी क्षारता पर असर करतां परिभणोने विगते समजावो.
- (ब) समुद्र प्रवाडो उत्पन्न थवाना कारणो समजावो. 7
अथवा
भरती-ओटना कारणो समजावो.
3. टूंकनोध लणो : (कोईपण थार) 16
(1) सूर्याघात पर असर करतां परिभणो
(2) दबाणना प्रद्वणो
(3) वादणना प्रकारो
(4) वातावरणनुं भंधारण
(5) पेसेडिक प्रवाड
(6) उषातानयननो वरसाद

4. એક-બે વાક્યમાં જવાબ લખો :

12

- (1) હવામાનની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) સમદાબ રેખાઓ એટલે શું ?
- (3) લેપ્સ રેટ એટલે શું ?
- (4) સ્થાનિક પવનોના નામ આપો.
- (5) ખંડિય ઢાળ એટલે શું ?
- (6) મહાસાગરોના પ્રવાહો એટલે શું ?

5. (અ) કૌંસમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

7

- (1) વિશ્વમાં સૌથી વધુ તાપમાન કયા સ્થળે નોંધાય છે. _____
(a) શ્રીગંગાનગર (b) જેકોબાબાદ (c) દુબઈ
- (2) વાતાવરણનું દબાણ માપવા માટે કયું સાધન વપરાય છે. _____
(a) બેરોમિટર (b) થર્મોમીટર (c) સ્પીડોમીટર
- (3) હવાઈ ઉડ્ડયન માટેનો અનુકૂળ વાતાવરણીય વિસ્તાર _____ છે.
(a) સમતાપ-આવરણ (b) ઉષ્માવરણ (c) ક્ષોભ-આવરણ
- (4) ન્યુઝીલેન્ડમાં વાતા સૂકા અને ગરમ સ્થાનિક પવનોને _____ કહે છે.
(a) બોરા (b) નોર્વેસ્ટર (c) હરમેટન
- (5) સમુદ્રના તળિયે ભૂકંપના કારણે ઉત્પન્ન થતાં વિનાશક મોજા _____ નામે ઓળખાય છે.
(a) ત્સુનામી (b) અનામી (c) જાપાની
- (6) પૂનમના દિવસે કયા પ્રકારની ભરતી આવે છે. _____
(a) લઘુત્તમ ભરતી (b) ગુરુત્તમ ભરતી (c) દૈનિક ભરતી
- (7) દર 1000 મીટરે 6.5° સે તાપમાન ઘટે તેને _____ કહે છે.
(a) વ્યસ્ત તાપમાન (b) લેપ્સરેટ (c) સંવેદ્ય તાપમાન

(બ) 'ખરા' કે 'ખોટા' ની નિશાની કરો :

7

- (1) ધ્રુવો પર ક્ષોભ આવરણની ઊંચાઈ 20 કિમી. રહે છે. _____
- (2) પૃથ્વીનો સરેરાશ આલ્બેડો 35% છે. _____
- (3) શિયાળામાં મોસમી પવનો ખંડો પરથી સમુદ્રો તરફ વાય છે. _____
- (4) પશ્ચિમિયા પવનો ઉષ્ણ કટિબંધમાં વાય છે. _____
- (5) સમુદ્રસપાટીએ હવાનું દબાણ 1113 મિલિબાર જેટલું હોય છે. _____
- (6) વાતાવિમુખ બાજુએ વધુ વરસાદ પડે છે. _____
- (7) પેસેફિક મહાસાગરના ઊંડામાં ઊંડા ભાગને સુંદા ખાઈ કહે છે . _____

Seat No. : _____

XQ-113

B.A. (Sem. - II)

April-2013

Geography : Core : 111

(Physical Climatology and Oceanography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (a) Explain structure (layers) of the atmosphere with diagram. 7
- OR**
- Discuss the main factors affecting climate.
- (b) Write a note on the various forms of rainfall. 7
- OR**
- Give detail information on elements of climate.
2. (a) Write a note on oceanic relief. 7
- OR**
- Explain the factors affecting the salinity of oceans.
- (b) Explain the causes of origin of ocean currents. 7
- OR**
- Give the reasons for oceanic tides and ebbs.
3. Write short notes (any **four**) : 16
- (1) The factors affecting insulation.
- (2) Air pressure belts.
- (3) Types of clouds.
- (4) Composition of atmosphere.
- (5) Pacific currents.
- (6) Conventional rainfall.
4. Answer the questions in **one** or **two** sentences : 12
- (1) Give definition of weather.
- (2) What is Isobars ?
- (3) What is lapse rate ?
- (4) Give the name of local winds.
- (5) What is continental slope ?
- (6) What is oceanic currents ?

5. (a) Choose the right options for the following :

- (1) Which place holds the record of the highest temperature ?
 - (a) Shri Ganganagar
 - (b) Jecobabad
 - (c) Dubai
- (2) Which instrument is used to measure atmospheric pressure ?
 - (a) Barometer
 - (b) Thermometer
 - (c) Speedometer
- (3) Which atmospheric layer is ideal for flying ?
 - (a) Stratosphere
 - (b) Thermosphere
 - (c) Troposphere
- (4) The local dry and heat winds of New Zealand are known as
 - (a) Bora
 - (b) Norwester
 - (c) Harmattan
- (5) _____ are the hazardous waves produced by earthquakes under the sea.
 - (a) Tsunamis
 - (b) Anami
 - (c) Japani
- (6) Name the type of tide on full moon day.
 - (a) Neap tide
 - (b) Spring tide
 - (c) Diurnal tide
- (7) As we go high, the temperature decreases by 65 °C per 100 m. This phenomenon is known as _____.
 - (a) Temperature inversion
 - (b) Lapse rate
 - (c) Sensible temperature

(b) State 'True' or 'False' :

- (1) At the poles, height of the troposphere is 20 km. _____
- (2) The albedo of the earth is approximately 35% _____.
- (3) In winter monsoon winds blows from continents towards ocean _____.
- (4) Westerlies blows across the tropical zone of the earth.
- (5) At the sea level air pressure is 1113 mb. _____
- (6) Leeward side of the mountain receives more rainfall. _____
- (7) The deepest point of the Pacific Ocean is called the Sunda trench. _____